

СТАНОВИЩЕ

Относно дисертационен труд за придобиване на ОНС „ДОКТОР“
към професионално направление 5.5. „ТРАНСПОРТ, КОРАБОПЛАВАНЕ И АВИАЦИЯ“
Автор на дисертационния труд: ГЕОРГИ ИЛКОВ ЕНЧЕВ

Тема на дисертационния труд: Мониторинг и диагностика на корабни електрически
уредби и системи

Изготвил становището Милен Бонев,
доцент във Висшето военноморско училище Н.И. Вапцаров, доктор
Заповед №ПС-47 от 08.11.2021 г. на Началника на ВВМУ
„Никола Й. Вапцаров“, флотилен адмирал проф. д.в.н. Боян Медникаров

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

С нарастване и усъвършенстване на системите за мониторинг и диагностика на корабите и морските сражения, се изиска нов и различен подход за тяхната интеграция. В разгледаната дисертация е предложен иновативен подход, който може да улесни работата на намаляващия по численост обслужващ екипаж на корабите.

Разработената платформа за събиране, обработване и наблюдение на данни е комплексна и достъпна до много типове устройства. Лесна е за работа и интеграция, които са и част от поставените от докторанта изисквания.

Изкуственият интелект и в частност машинното обучение и приложимостта му за целите на диагностиката на различни системи е актуална и интересна тема, която привлича все по-голямо внимание в последно време.

Въз основа на тези заключения, описващи различните части от дисертационния труд, може да се постави положителна оценка за актуалността на разработената дисертация.

2. Познава ли дисертанть състоянието на проблема и оценява ли творчески литературния материал

В библиографската справка на разгледания дисертационен труд са цитирани 196 източника, като 2 от тях са на кирилица, 180 на латиница, както и 15 сайта. Това показва, че докторантът е запознат със съвременните тенденции, свързани със системите за централизиран мониторинг и диагностика. Направен е изчерпателен анализ и са предложени иновативни и интересни идеи въз основа на събраната информация. Литературните източници са цитирани спрямо изискванията по БДС.

3. Избраната методика на изследване може ли да даде отговор на поставената цел и задачи на дисертационния труд

Проблемът, разгледан в дисертационния труд е интердисциплинарен и включва няколко технически области. Поради тази причина за решаване на поставените задачи и постигане на поставените цели се използват популярни методи, използвани в дадените области и избрани след проучване на проблема.

В процеса на разработване на модулите за изследване на проблема, разгледан в дисертационния труд, са използвани инструменти като KiCAD за създаване на хардуерната част от проекта. MatLab за симулиране на дефекти в асинхронни двигатели, MySQL и в частност phpmyadmin за създаване на базите данни, PHP, HTML, CSS, JS, Java за потребителския интерфейс, Python език за програмиране на подпрограмите за събиране на данни и за машинното обучение.

Всички методи и инструменти, които са използвани, са избрани след анализ и проучване на възможностите, като тези проучвания са публикувани и отразени в публикации, индексирани в Scopus и Web of Science.

4. В какво се заключават научните или научно-приложните приноси на дисертационния труд

Съгласен съм с направената заявка за научни и научно-приложни приноси на докторанта.

Разработена е концепция за система за централизиран мониторинг и диагностика на базата на плюсовете и минусите на вече съществуващите такива. Въз основа на тази концепция са разработени хардуерни и софтуерни модули, които да отговорят на поставените задачи.

Разработен е универсален гъвкав математически модел, чрез който да могат да се симулират и анализират всички познати видове дефекти, които може да се наблюдават в асинхронен двигател. Обект, който е най-популярен и често използван на кораба.

Разработен е алгоритъм за прилагане на резултатите от симулациите за анализ към изкуствен интелект. Избран е метода на машинното обучение и е направен широк анализ на неговите възможности.

Добре е, да се отбележи, че описанietо на идеята на дисертационния труд по модела за кандидатстване в конкурс а на Фонд научни изследвания за Фундаментални научни изследвания през 2021 г. беше направено и резултатите са положителни. Проектът спечели финансиране и беше определен на челни места в класацията, което е атестат за неговата значимост, актуалност и приложимост.

5. Резултатите от дисертационния труд използвани ли са вече в научната и социалната практика? Има ли постигнат пряк икономически ефект и пр.?

Докторантът е представил 7 публикации по темата на дисертацията. В 4 от тях той е на първо място. Справка в Scopus показва, че той има 12 статии и 31 цитирания.

Изработените софтуерни и хардуерни елементи може да бъдат интегрирани в учебния процес при дипломни работи или за лабораторни упражнения от специалност Електрообзавеждане на кораба.

6. Мотивирани препоръки за бъдещо използване на научните и научно-приложните приноси: какво и къде да се внедри?

В бъдеще е възможно предложената система, да бъде интегрирана в реални корабни условия и да изпълнява задачите, поставени в дисертационния труд. Като допълнение би било добре да се разшири типът входни сигнали към измервателните модули. Също би било добре, да се разработи математически модели и на други обекти.

**7. Други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе
отношение**

Въпреки отличната работа, извършена от докторанта, интересно би било да се даде повече информация за:

- Защо е избрана точно тази комуникационна топология?
- Какви дефекти могат да бъдат симулирани от изгответния математически модел?
- Може ли и ако да, как да се повиши коефициентът на предвиждане от машинното обучение?

8. Заключение с ясно становище да се даде или не научна степен

Като се вземе под внимание гореспоменатото, и с оглед на това, че представената ми дисертация отговаря на ЗРАС на Република България и Закона за висшето образование, препоръчвам на научното жури да присъди ОНС ДОКТОР на ГЕОРГИ ИЛКОВ Енчев в област на висшето образование: Технически науки, професионално направление: Транспорт, корабоплаване и авиация, докторантска програма: Електроснабдяване и електрообзавеждане по отрасли (на кораба).

15.11.2021

Изготвил:

(доц. д-р Милен Бонев)